

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามทางสมองและสติปัญญา ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จะพัฒนาคนให้ฉลาดทันการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าในทุกด้าน ดังเช่นที่ฟรานซิส เบคอน ได้เคยกล่าวไว้ว่า “การอ่านทำคนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์” หมายความว่า การอ่านทำให้ผู้อ่านมีพัฒนาการทางด้าน สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิต ศีลธรรม จรรยา และค่านิยม การอ่านช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์ จุดหมายปลายทางของการอ่านก็คือการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดและสมบูรณ์ที่สุด (ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์, 2542, หน้า 4) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 1) เนื่องจาก การอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการแสวงหาสรรพวิทยาการ ความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะในการอ่าน และมีอัตราเร็วในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุจริต เพ็ชรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์, 2536, หน้า 139) ประเทศไทยให้ความสำคัญแก่การอ่าน จะเห็นได้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่เยาวชน ได้ส่งเสริมทักษะการอ่าน เพื่อให้เยาวชนได้มีพื้นฐานการอ่านที่ดี สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ การอ่านมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อทุกคน ยิ่งในสภาพสังคมปัจจุบันที่ความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การฝึกให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นอกจากการอ่านจะมีประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว การอ่านยังเป็นเครื่องมือสำคัญของนักเรียนที่ใช้ในการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักเรียนสู่โลกกว้าง ได้รับรู้ข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานในการวิเคราะห์ วิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เข้าใจพฤติกรรมของผู้อื่น เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับแนวคิดของตนเองได้เป็นอย่างดี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดจุดประสงค์ที่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่าน ไว้ เช่น คุณภาพการเรียนรู้ระดับช่วงชั้นที่ 3 ได้กำหนดไว้ว่า ให้สามารถฟังและอ่าน

ได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ มีนิสัยรักการอ่าน มีรสนิยมในการเลือกอ่านหนังสือและเห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2546 ก, หน้า 9)

นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มต้นกำหนดให้เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นการรวมพลังคนไทยทั้งชาติเพื่อปลูกฝังสร้างนิสัยให้เด็กไทยรักการอ่าน รวมทั้งมุ่งสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ ภายใต้แนวความคิด “วางทุกงาน อ่านทุกคน” มุ่งสร้างกระแสแห่งการเรียนรู้และรักการอ่านอย่างกว้างขวางเพื่อมุ่งให้เด็กไทยตระหนักถึงว่าการอ่านคือเส้นทางสู่ความสำเร็จ โดยทางกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการให้เขตพื้นที่การศึกษาและชุมชนร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนและจัดกิจกรรม “วางทุกงาน อ่านทุกคน” โดยให้ดำเนินกิจกรรมทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

จากความสำคัญของการอ่านในปี 2552 รัฐบาลได้กำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการ เพื่อให้คนไทยได้พัฒนาความสามารถในการอ่านและการรู้หนังสือ ภายในปี พ.ศ. 2555 ดังนี้ 1) ประชากรวัยแรงงานที่เป็นผู้รู้หนังสือในระดับใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 67.21 เป็นร้อยละ 99 2) ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สามารถอ่านออกเขียนได้มีเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 92.64 เป็นร้อยละ 95 3) ค่าเฉลี่ยในการอ่านหนังสือของคนไทย เพิ่มขึ้นจากปีละ 5 เล่ม เป็นปีละ 10 เล่มต่อคน 4) แหล่งการอ่านได้รับการพัฒนาและเพิ่มจำนวนให้สามารถจัดบริการได้ครอบคลุมทุกตำบล/ชุมชน อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 5) การสร้างภาคีเครือข่ายการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

เนื่องจากกรอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน ให้มีความรอบรู้ในสรรพวิทยา มีความเจริญก้าวหน้าทางสติปัญญา (วาสนา บุญสม, 2542, หน้า 58) ดังนั้นในการเรียนการสอนจะพบว่าคนที่เรียนหนังสือเก่ง มักจะอ่านหนังสือเก่ง คนที่เรียนหนังสือไม่เก่ง มักจะไม่ชอบอ่านหนังสือ คนที่เรียนหนังสือจนประสบความสำเร็จและสามารถศึกษาต่อในระดับสูง ๆ ได้นั้นจะต้องเป็นนักอ่าน และอ่านอยู่เป็นประจำ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542 ก, หน้า 3) แต่การอ่านมิใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้สามารถเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ที่มีการบันทึกไว้ด้วยตัวหนังสือในภาษาแต่ละภาษา มนุษย์ต้องเรียนรู้ที่จะรู้จักตัวอักษรและต้องอ่านคำเขียน หรือคำที่ตีพิมพ์ สำหรับบางคน การเรียนเป็นเรื่องยากต้องอาศัยการแนะนำสั่งสอน ฝึกฝนด้วยตนเอง และมีโอกาสได้อ่าน การที่จะรู้ว่าหนังสือให้ความรู้และ

ความเพลินเพลินอย่างไร ก็ต้องหัดอ่านให้ได้แตกฉาน ก่อนถึงเวลานั้นจะต้องมีผู้บอกให้รู้ว่าหนังสือจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างไรบ้าง ในระยะแรกเริ่มการเรียนการอ่าน จะต้องมีการแนะนำให้รู้จักหนังสือ เร้าใจให้เกิดความอยากอ่าน (แม้นมาส ขวลิขิต, 2544, หน้า 17)

แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะตระหนักถึงประโยชน์ของการอ่าน แต่ กรมวิชาการ (2546 ข, หน้า 19) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านของผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ เพราะเนื่องมาจากการขาดความสามารถในการอ่านของแต่ละคน ไม่มีวัสดุการอ่านเพียงพอ ไม่มีแหล่งวัสดุให้อ่าน และไม่มีการจูงใจให้สนใจในการอ่าน คั้งที่กองวิจัยทางการศึกษา ได้วิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน สภาพส่วนตัวของนักเรียน เช่น ความรู้เดิม สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ และความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน ตลอดจนครูผู้สอน การจัดสภาพการเรียนการสอน กลวิธีการเรียน รูปแบบการสอน รวมถึงสภาพแวดล้อมที่บ้าน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ต่างส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านทั้งสิ้น

ปัญหาในการอ่านนั้นถ้าไม่ได้รับการแก้ไขก็จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ได้ เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกรายวิชาใช้ในการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร ถ้านักเรียนอ่านแล้วไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จับประเด็นสำคัญจากการอ่าน วิเคราะห์ จดมุ่งหมายของผู้เขียน รวมทั้งรวบรวมประเด็นต่าง ๆ จากการอ่านเพื่อสรุปเรื่องไม่ได้ ผลที่ตามมาก็คือนักเรียนไม่สามารถพิจารณา เลือกรับสาระที่มีคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

สภาพการเรียนการสอนในด้านการอ่านเกิดจากการจัดการเรียนการสอนของครูเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียน และเน้นตำราเป็นสำคัญทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์และการศึกษาจากความเป็นจริงรอบตัว ขาดการคิดวิจารณ์ญาณ ขาดการนำประสบการณ์หรือข้อมูลมาสังเคราะห์ให้เกิดปัญหาที่สูงขึ้น (ประเวศ วะสี อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2547, หน้า 177) อีกทั้งปัญหาการอ่านเป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดจากครูบางส่วนไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนขาดการฝึกฝนทักษะด้านการคิด การวิเคราะห์ การวิจารณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสอนอ่าน ทำให้การอ่านไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูจึงต้องปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมด้านการอ่านควบคู่กับการคิดมาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน (สุนันท์ ประสาทสอน, 2544, หน้า 5)

จากการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2550 พบว่าสาระการอ่านนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.64 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 70 ตามที่โรงเรียนกำหนดไว้และจากการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ปี

การศึกษา 2550 พบว่าสาระการอ่านนักเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 64.66 นับว่าเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และเนื่องจากทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของทุกวิชา ถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำก็ย่อมส่งผลในการเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนทุกระดับชั้น (โรงเรียนวัดป่าประดู่, 2550)

จากการศึกษาพบว่าวิธีการที่จะนำมาแก้ไขปัญหาคือการอ่านอยู่หลากหลายวิธี และผู้วิจัยเห็นว่ามียุทธวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาคือการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย คือ การสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL – PLUS ซึ่ง KWL – PLUS เป็นวิธีการสอนอ่านที่มุ่งให้นักเรียนใช้วิธีการอ่านที่เป็นระบบอ่านอย่างรอบคอบ รู้จักการบูรณาการทักษะที่สำคัญคือนักเรียนมีความสุขที่ได้อ่านในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้ และสามารถสนองตอบความคาดหวังเหล่านั้นได้ เพราะวิธีการสอนอ่านดังกล่าวเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการเรียนทุกขั้นตอน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยวิธีการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การแสดงออกและนำความรู้ไปใช้ในโอกาสอันควร จึงมีการบูรณาการทักษะต่างๆ เช่น การอ่าน การคิด การพูด การเขียน และการแสดงออกในรูปแบบอื่นๆ (ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาพรรณ, 2534, หน้า 84) สิ่งที่นักเรียนได้รับไม่เพียงแต่เฉพาะองค์ความรู้เท่านั้น นักเรียนจะได้เรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคมในด้านการอยู่ร่วมกัน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพราะการเรียนด้วยวิธีนี้จะต้องมีการระดมสมอง การร่วมกันอภิปราย และรู้จักการสร้างคำถามในสิ่งที่ตนเองต้องการรู้

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL – PLUS เป็นแนวคิดของ โอเกิล (Ogle) ที่พัฒนาขึ้นในปี 1987 เพื่อนำมาใช้เป็นยุทธวิธีในการสอนอ่านควบคู่กับการส่งเสริมความคิดขณะที่ยังอ่านโดยคงสาระเดิมของ KWL ไว้ แต่เพิ่มการเขียนแผนผังความคิด (Mapping) และสรุปเรื่องที่อ่าน (สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ, 2544, หน้า 75) นอกจากนี้ คาร์ และ โอเกิล (Carr & Ogle, 1987) ยังได้ศึกษาโดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 3 แห่ง ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่อยู่ในคลินิกซ่อมเสริม จากการสังเกตและการพูดคุยปรากฏว่า นักเรียนสามารถถ่ายโอนความรู้และประสบการณ์เดิม โดยใช้กระบวนการ KWL – PLUS ไปสู่สถานการณ์การอ่านอื่นๆ ด้วย และยังทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านและการย่อความดีขึ้น โดยความหมายของการอ่านแบบ KWL – PLUS มีดังนี้

K ในกระบวนการ KWL – PLUS หมายถึง Know

W ในกระบวนการ KWL – PLUS หมายถึง Want to Know

L ในกระบวนการ KWL – PLUS หมายถึง Learned

PLUS หมายถึง การเขียนแผนผังความคิด และเขียนสรุปความหลังการอ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย ได้แก่ งานวิจัยของ ทิพสร มีปิ่น (2539, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และ เจตคติการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังประจวบวิทยาคม จังหวัดตาก ที่เรียน โดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL – PLUS กับ การสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL – PLUS มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL – PLUS และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน และความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ ด้วยวิธี KWL – PLUS ก่อนการทดลองแตกต่างกับหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ ประภาพร ชัยปายาง (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และเขียนข้อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยเทคนิค KWL – PLUS จำนวน 34 คน โรงเรียนอานวยศิลป์ธนบุรี แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL – PLUS แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ 2) ความสามารถในการเขียนข้อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL – PLUS แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค KWL – PLUS อยู่ในระดับดีมาก

จากการที่นักเรียนของโรงเรียนวัดป่าประดู่มีปัญหาด้านการอ่านหากจะได้นำการสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL – PLUS ของ Carr และ Ogle ที่ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาใช้ทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่มีปัญหาในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยได้ เพื่อที่จะทำให้การสอนอ่านมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ และนักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL – PLUS กับวิธีการสอนอ่านแบบปกติ ว่าการสอนอ่านแบบใดจะมีประสิทธิภาพสูงกว่ากัน เพื่อที่จะได้เลือกนำมาใช้ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

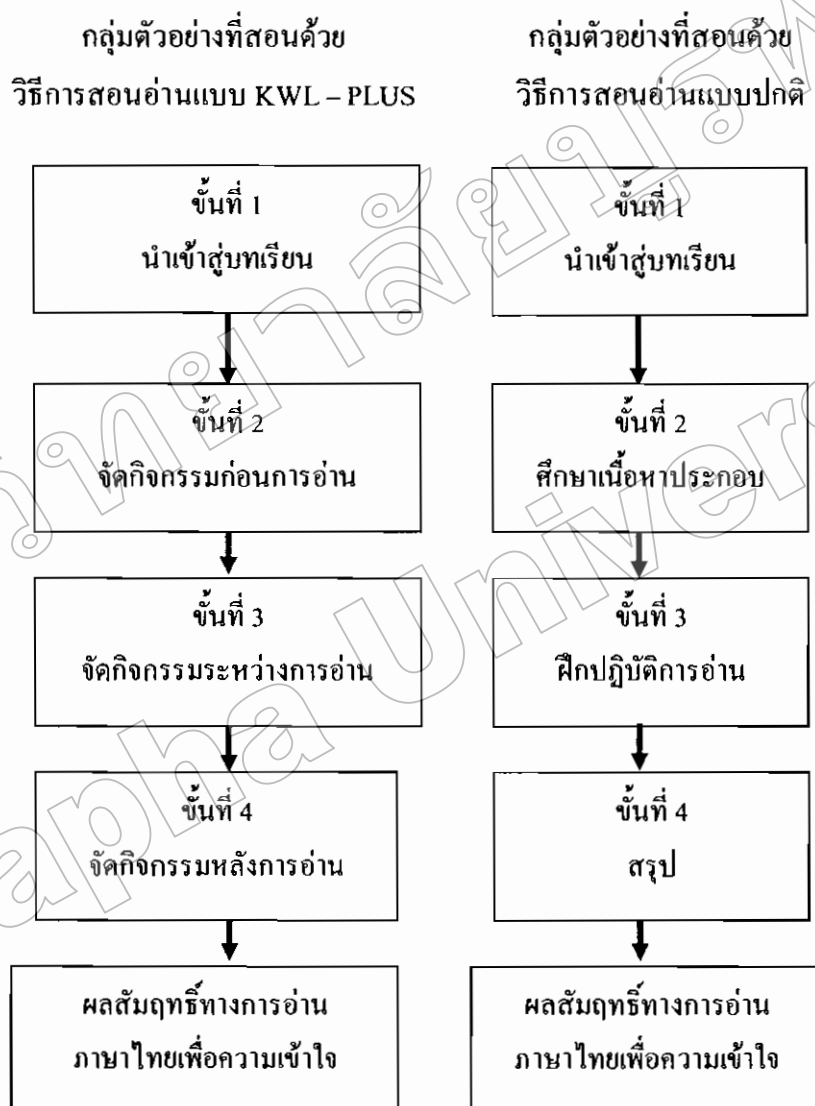
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปกติ
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS มีความพึงพอใจต่อวิธีสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL – PLUS กับ วิธีการสอนอ่านแบบปกติ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวคิด คือ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนการสอนอ่านแบบ KWL – PLUS คือ

1. นำเข้าสู่บทเรียนและแจ้งจุดประสงค์ นำเข้าสู่บทเรียน โดยการอภิปราย สนทนา ซักถาม แล้วแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนให้ทราบชัดเจน

2. ขั้นจัดกิจกรรมก่อนการอ่าน เป็นขั้นที่ครูให้หัวข้อเรื่องแล้วให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิดว่ามีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อนี้อย่างไร แล้วบันทึกลงในช่อง K หลังจากนั้นให้นักเรียนคาดคะเนว่าจะพบข้อมูลใดบ้าง และให้นักเรียนตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองต้องการรู้ซึ่งคำถามอาจจะมาจากการอภิปราย แล้วบันทึกคำถามเหล่านั้นลงในช่อง W

3. ขั้นจัดกิจกรรมระหว่างการอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องเป็นย่อหน้าเพื่อที่จะตรวจสอบคำถามและทำความเข้าใจเนื้อหา หากพบข้อมูลใหม่สามารถตั้งคำถามเพิ่มได้ในช่อง W เมื่อนักเรียนพบคำตอบที่ตั้งไว้ก็บันทึกลงในช่อง L หรือหากได้ข้อมูลใหม่ที่ได้รับการอ่านสามารถบันทึกลงในช่อง L ได้

4. ขั้นจัดกิจกรรมหลังการอ่าน (สรุป) ให้นักเรียนอภิปรายถึงสิ่งที่รู้มาทั้งหมด ทบทวนคำตอบ และจัดประเภทของข้อมูลหาความสัมพันธ์ของข้อมูล หลังจากนั้นทำแบบฝึกหัดด้วยการเขียนแผนผังความคิด แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องทั้งหมดจากแผนผังความคิด รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนการสอนอ่านแบบปกติ คือ

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม และความสนใจในการเรียนด้วยวิธีสนทนาซักถาม เกม รูปภาพ เพลง หรือนิทาน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ขั้นศึกษาเนื้อหาจากเอกสารประกอบการเรียนตามที่ครูกำหนดให้

3. ขั้นฝึกปฏิบัติกิจกรรมการอ่านตามเนื้อเรื่องที่ครูกำหนดให้

4. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาด้วยการอภิปราย ซักถาม หรือตรวจเฉลยแบบฝึกหัดร่วมกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดป่าประดู่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 จำนวน 13 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนวัดป่าประดู่ จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 104 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ได้ตัวอย่างจำนวน 2 ห้องเรียน รวม 104 คน

2. สุ่มตัวอย่างห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการจับสลาก โดยกลุ่มทดลองใช้วิธีสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS และกลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนอ่านแบบปกติ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ: วิธีสอน 2 วิธี ได้แก่

1. วิธีสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS
2. วิธีสอนอ่านแบบปกติ

ตัวแปรตาม:

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS
3. ใช้เนื้อหาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และเนื้อหาที่นำมาใช้ในการอ่าน คือ นิทาน ข่าว สารคดี บทความ และเรื่องสั้น เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดให้เรียนวรรณกรรมต่างๆ เพิ่มเติมตามความเหมาะสมและในสาระการเรียนรู้รายปีของหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อ่านนิทาน ข่าว สารคดี บทความ และ เรื่องสั้น โดยคัดเลือกเนื้อเรื่องให้ตรงกับความสนใจของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นผลจากการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะแสดงออกดังต่อไปนี้

- 1.1 การจับใจความสำคัญ คือการบอกใจความสำคัญของเรื่อง บอกรายละเอียดของเรื่อง จัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้
- 1.2 การตีความ คือความเข้าใจและมองเห็นความสำคัญของสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้
- 1.3 การสรุปความ คือ การบอกสาระสำคัญของเรื่อง ข้อคิดของเรื่อง และข้อสรุปของเรื่อง ได้ความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านดังกล่าว วัดได้จากคะแนนที่นักเรียนตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

2. วิธีสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS หมายถึง การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามทฤษฎีของ Carr and Ogle (1987) ในการทำกิจกรรมผู้เรียนจะต้องช่วยกัน ระดมความคิด ใช้ประสบการณ์เดิมของตนเองแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนในชั้นเรียนและผู้สอน มีการตั้งคำถามในเรื่องที่อ่านและการตรวจสอบหาคำตอบ นำข้อมูลที่ได้มาเขียนแผนผังความคิด และท้ายสุดคือการเขียนสรุปใจความสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นจัดกิจกรรมก่อนการอ่าน ขั้นจัดกิจกรรมระหว่างการอ่าน และขั้นจัดกิจกรรมหลังการอ่าน (สรุป) โดยมีรายละเอียดตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

2.1 นำเข้าสู่บทเรียนและแจ้งจุดประสงค์ นำเข้าสู่บทเรียน โดยการอภิปราย สนทนา ซักถาม แล้วแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนให้ทราบชัดเจน

2.2 ขั้นจัดกิจกรรมก่อนการอ่าน เป็นขั้นที่ครูให้หัวข้อเรื่องแล้วให้นักเรียนร่วมกัน ระดมความคิดว่ามีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อนี้อย่างไร แล้วบันทึกลงในช่อง K หลังจากนั้นให้นักเรียน คาดคะเนว่าจะพบข้อมูลใดบ้าง และให้นักเรียนตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองต้องการรู้ซึ่งคำถามอาจจะ มาจากการอภิปราย แล้วบันทึกคำถามเหล่านั้นลงในช่อง W

2.3 ขั้นจัดกิจกรรมระหว่างการอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องเป็นย่อหน้าเพื่อที่จะ ตรวจสอบคำถามและทำความเข้าใจเนื้อหา หากพบข้อมูลใหม่สามารถตั้งคำถามเพิ่มได้ในช่อง W เมื่อนักเรียนพบคำตอบที่ตั้งไว้ก็บันทึกลงในช่อง L หรือหากได้ข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการอ่านสามารถ บันทึกลงในช่อง L ได้

2.4 ขั้นจัดกิจกรรมหลังการอ่าน (สรุป) ให้นักเรียนอภิปรายถึงสิ่งที่รู้มาทั้งหมด ทบทวนคำตอบ และจัดประเภทของข้อมูลหาความสัมพันธ์ของข้อมูล หลังจากนั้นทำแบบฝึกหัด ด้วยการเขียนแผนผังความคิด แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องทั้งหมดจากแผนผังความคิด

3. วิธีสอนแบบปกติ หมายถึง การสอนที่มีทั้งการบรรยาย อภิปราย ซักถาม และ การใช้สื่อประกอบการสอน ซึ่งมีขั้นตอนในการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นศึกษา เนื้อหาประกอบการอ่าน ขั้นฝึกปฏิบัติการอ่าน และขั้นสรุป โดยมีรายละเอียดตามกรอบแนวคิด การวิจัย

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ หมายถึง คะแนนซึ่งแสดงถึง ความสามารถทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่วัดได้จากการทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ หมายถึง เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 คำเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จำนวน 1 ฉบับ และทดสอบหลังเรียน (Posttest) จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบทดสอบกู่ขนาน

6. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS ในด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

7. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนอ่าน ด้วยวิธี KWL - PLUS หมายถึง เครื่องมือวัดความพึงพอใจ ความรู้สึก ทำทีของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนอ่านโดยใช้การสอนอ่านแบบ KWL - PLUS โดยแสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจและไม่พึงพอใจ โดยวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด